

KlachtenCommissie Onvrijwillige Zorg (KCOZ)

Beslissing inzake de klacht van

<naam klager>

over

Trajectum, <locatiennaam>

DE PROCEDURE

Op 17 juni 2021 heeft de Klachtencommissie Onvrijwillige Zorg (hierna kortheidshalve aangeduid als de commissie) een klacht van <naam, verder ook te noemen: klager?> ontvangen. De klacht richt zich tegen een van de vormen van onvrijwillige zorg die in het zorgplan zijn opgenomen, te weten het maximaal toegestane aantal producten (15 stuks) dat hij wekelijks mag aanschaffen.

De commissie heeft de zorgaanbieder gelegenheid gegeven op de klacht te reageren. Het verweerschrift met bijlagen heeft de commissie op 21 juni 2021 ontvangen. Partijen hebben kennis genomen van elkaars stukken.

Op 28 juni 2021 heeft de commissie een online zitting gehouden ter bespreking van de klacht. Aan de online zitting namen deel: klager, bijgestaan door (CVP), en namens de zorgaanbieder: , regiebehandelaar en , teammanager.

Het dictum van de uitspraak is op 28 juni 2021 aan partijen medegedeeld.

FEITEN EN OMSTANDIGHEDEN

De commissie gaat op grond van het beschrevene in de klacht en het verweerschrift en hetgeen ter zitting naar voren is gekomen, uit van de volgende feiten.

De klacht is ontvankelijk en de commissie bevoegd nu klager verblijft in een Wzd accommodatie op basis van een forensische zorgtitel (TBS met dwangverpleging). Op zijn interne rechtspositie is de Wet zorg en dwang (Wzd, art. 49 lid 1) van toepassing. De beperking in het wekelijks toegestane aantal aan te schaffen aantal spullen is door de zorgverantwoordelijke als onvrijwillige zorg in het zorgplan opgenomen (beperking in de vrijheid het eigen leven in te richten, art. 2 lid 1 sub h Wzd).

Klager heeft een curator en een bewindvoerder. Deze zijn het eens met de onderhavige beperking.

De onvrijwillige zorg wordt driemaandelijks geëvalueerd. De eerstvolgende keer weer in augustus.

De beperking gold ook op een vorige afdeling waar klager verbleef. Het aantal toegestane producten was eerder 10 en is sinds plm. een half jaar uitgebreid naar 15. De persoonlijk begeleider houdt toezicht op deze afspraak.

DE KLACHT

Klager is het niet eens met het aantal van maximaal 15 producten per week. Hij komt daar niet mee uit en wil graag meer kunnen kopen. Hij stelt dat door deze beperking de spanning juist oploopt, als hij iets meer ruimte zou krijgen dan zou hem dat goed doen. Het aantal van 15 staat niet in het zorgplan genoemd en klager weet niet wanneer hem verdere uitbreiding van het toegestane aantal producten toegestaan zal worden en wat ervoor nodig is om die toestemming te krijgen. Het is niet bespreekbaar, er wordt strikt vastgehouden aan dit aantal.

HET VERWEER

De reden voor het toepassen van deze beperking is dat klager duidelijke afspraken nodig heeft om hem te begrenzen en controleren. Bij klager is doorlopend sprake van een psychotische stoornis en hij neigt daarbij naar directe behoeftebevrediging. Zonder duidelijke afspraken lopen de spanningen op, raakt hij overprikkeld en dit kan uitlopen in psychotische decompensatie. In het verleden is gebleken dat als klager niet begrensd wordt, hij er toe over gaat dusdanig veel spullen aan te schaffen dat er chaos en overprikkeling ontstaat.

De achtergrond van de beperking in het toegestane aantal producten is aan hem uitgelegd. Hij lijkt dat deels wel te begrijpen maar kan zich er niet bij neerleggen. Duidelijkheid en begrenzing is belangrijk en daarbij hoort ook dat niet dagelijks de discussie erover gevoerd wordt want dat geeft spanning en onrust bij klager.

Het gaat niet om een budgettaire beperking maar om te voorkomen dat klager heel veel spullen op zijn kamer verzamelt en dan overprikkeld raakt of in chaos verzandt.

OVERWEGINGEN EN CONCLUSIES

De commissie overweegt dat in het zorgplan meerdere vormen van onvrijwillige zorg en beperkingen zijn opgenomen. De klacht richt zich uitsluitend tegen de beperking in het invullen van het eigen leven door "afspraken wanneer en hoeveel spullen klager mag bestellen" waarbij klager heeft aangegeven dat hij wel begrip heeft voor het feit dat hij beperkt wordt, maar dat hij met het aantal van 15 producten per week niet kan uitkomen.

Qua onderbouwing van de betreffende beperking vermeldt het zorgplan "samen met mijn persoonlijk begeleider heb ik afspraken over wanneer en hoeveel spullen ik op internet mag bestellen. Ik vind het namelijk lastig dit zelf te beperken en bestel het liefst elke dag heel veel spullen". Bij de 2^e halfjaarlijkse evaluatie is hierover opgetekend 'cliënt heeft aangegeven iets meer te willen bestellen dan het huidige aantal. Hiermee akkoord gegaan. Cliënt heeft deze begrenzing nodig omdat cliënt stuurloos en grenzeloos is in het

spullen bestellen/kopen tijdens verlof". Er is blijkens het zorgplan ook sprake van begeleid internetgebruik dat er mede toe strekt om het koopgedrag te begrenzen. Ter zitting is aangegeven dat het (ook) gaat om het kopen van spullen in de winkel op het terrein van de zorgaanbieder waar klager met begeleid verlof naar toe mag.

De commissie begrijpt hieruit dat het gaat om 15 producten totaal (in de winkel op het terrein en via internet aan te schaffen) maar vindt dit niet duidelijk terug in de omschrijving in het zorgplan. Bovendien is niet gebleken dat sprake is van een (samenhangend) behandelbeleid rond dit thema en dat er behandeldoelen/werkdoelen zijn gericht op verantwoord leren omgaan met geld en de aanschaf van spullen. De commissie onderschrijft het belang van het begrenzen bij het doen van aankopen maar constateert dat er sprake is van een tamelijk geïsoleerde beperking met een gelimiteerd aantal spullen. Naar oordeel van de commissie hoort hierbij begeleide budgetbesteding en het bespreken van nut en noodzaak van een bepaalde aanschaf. Een lerend element en doelgerichtheid van de maatregel ontbreekt thans.

Onvrijwillige zorg kan verleend worden als dat noodzakelijk is om 'ernstig nadeel' te voorkomen. De commissie vindt deze beperking thans onvoldoende concreet in het zorgplan uitgewerkt en niet onderbouwd in termen van de wet. De commissie overweegt dat onvoldoende is aangetoond dat de beperking in deze vorm, maximaal 15 producten per week te mogen kopen, doelmatig is om het omschreven ernstig nadeel (dat de commissie wél aanwezig acht) af te wenden. Om deze reden verklaart de commissie de klacht gegrond.

De commissie overweegt dat het opleggen van een financiële bestedingslimiet (per dag of week), door de curator en/of bewindvoerder bekrachtigd, beter aansluit bij de overige maatregelen zoals het innemen van de pinpas, toezicht op zijn uitgaven, begeleid internetgebruik, en behandelinhoudelijke begeleiding.

De commissie draagt de zorgverantwoordelijke op (art. 56b lid 4 Wzd) om per omgaand een nieuwe beslissing terzake te nemen met inachtneming van het vorenstaande.

BEOORDELING

De commissie verklaart de klacht gegrond.

RECHTSMIDDEL

Partijen kunnen, binnen zes weken na de dag waarop de commissie deze beslissing aan partijen heeft medegedeeld (dat wil zeggen: binnen zes weken na de dag waarop partijen gemeld is dat zij deze beslissing kunnen downloaden van het netwerk van de KCOZ), een verzoekschrift indienen bij de rechter ter verkrijging van een beslissing over de klacht (zie artikel 56c Wet zorg en dwang).

Deze uitspraak is vastgesteld op 12 juli 2021 door de voorzitter van de KlachtenCommissie Onvrijwillige Zorg, de heer mr. J.A. Heeren, en de leden mevrouw drs. L.J.W.M. Muller en mevrouw dr. mr. A.H.P.M. de Rooij.

mr. J.A. Heeren,
voorzitter